

РЕЦЕНЗИЯ

От: *доцент доктор Георги Павлов Павлов; професионално направление 3.8. Икономика, Научна специалност „Икономика и управление“*

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност “Икономика и управление (отбрана и сигурност)” в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1498/22.05.2025 г., на Заместник- ректор по научноизследователска дейност на УНСС.

Автор на дисертационния труд: Тодор Христов Гунчев
Тема на дисертационния труд: „Организация на органите на държавна и местна власт при кризи от невоенен характер“

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *катедра „Национална и регионална сигурност“/факултет „Икономика на инфраструктурата“* на УНСС по *научна специалност “Икономика и управление (отбрана и сигурност) съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 1549/10.07.2020 г.* Обучението е осъществено в *свободна* форма през периода 30.06.2020г. 30.06.2023 г. Защитата трябва да се проведе до 30.06.2025 г.

Дисертантът е завършил средното си образование в Математическа гимназия „Константин Величков“ в Пазарджик през 1993г. и бакалавърска степен „Маркетинг и мениджмънт“ в УНСС през 2002.

Има завършени и две магистратури в: УНСС по „Икономика и на отбраната и сигурността“ 2010г. и Минно геоложкия университет по „Индустриален мениджмънт“ 2020г.

Обществена дейност и заемани позиции:

- От 2017 и понастоящем: председател и член на комитета във Финансов Надзорен Комитет на Европейска организация за акредитация;

- От 2019 и понастоящем: председател на Финансов Надзорен Комитет на Международен Акредитационен Форум;
- От 2019 – 2023 г.: член на Финансов Одитен Комитет на Международната организация за акредитация на лаборатории (ILAC);
- Септември 2017 – септември 2020 г.: председател на Обществен съвет на Централна Избирателна Комисия,
- Септември 2020 – понастоящем: член на Обществения съвет с право на глас.
- Октомври 2001 – юли 2024 г: член на УС, председател, Почетен председател Федерация на независимите студентски дружества
- Юли 2005 – септември 2007, септември 2007 – юли 2013 г.: заместник Председател на Изпълнителното бюро, Одитор на организацията: Европейски демократични студенти
- Юли 1999 – 2007: член на Академичния съвет на УНСС
- Септември 1997 – октомври 2006: главен секретар, Председател на Студентски съвет, Почетен председател в УНСС

Трудов стаж и управленски опит:

- Март 1999 – декември 2003 г.: експерт младежки дейности Столичен общински съвет
- Септември 2001 г. наблюдател в Организация за сигурност и сътрудничество в Европа (OSCE);
- Януари 2004 – декември 2005 г.: член на съвета на директорите в „Столична компания за градски транспорт”
- Януари 2005 – юни 2009 г.: управител на Общинска компания за имоти и пазарни средища;
- Март 2009 – март 2010 г.: главен специалист международна дейност, европейски програми и проекти в Областна администрация на София област;
- Октомври 2010 – ноември 2012 г.: директор Дирекция „Следприватизационен контрол“ в Агенция за приватизация и следприватизационен контрол;
- Октомври 2013 – февруари 2015 г.: главен секретар на Областна администрация София град;
- Март 2015 – април 2015 г.: инспектор към Министерство на Младежта и Спорта;
- Април 2015 – октомври 2019 г.: директор „Административно, правно, финансово и стопанско обслужване“ към Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация;

- Юни 2020 – септември 2021 г.: член на съвета на Директорите като експерт към Дружество за финансов факторинг „ББР Факторинг АД“;
- Октомври 2019 – юли 2024 г: и. д. Главен секретар, Водещ оценител на Органи за контрол и верификационни органи в Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“;
- Юли 2024г. – понастоящем: член на Съветът на директорите в Автомагистрала ЕАД;
- Юли 2024г. – понастоящем: директор на Административно-правно и финансово обслужване и водещ оценител на Органи за контрол и верификационни органи в Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“.

Тодор Гунчев е изпълнил успешно своя индивидуален план за обучение и е отчислен с право на защита със Заповед на ректора на УНСС №1730/04.07.2023 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е с обем от 225 страници, от които 212 страници основен текст, разпределени както следва: Увод – 4 страници; Изложение в три глави – 196 страници; Заключение – 12 страници.

В структурно отношение включва още списък със съкращения – 1 страница, списък на фигурите – 2 страници (34 фигури), списък на таблиците – 1 страница (16 таблици), списък на публикациите по дисертационния труд – 1 страница, списък на използваната литература – 3 страници (100 източника, 19 от тях на български).

Актуалността на темата е свързана с необходимостта от преосмисляне и усъвършенстване на подходите към управлението на кризи от невоенен характер чрез интеграция в единна система на научни, технологични и организационни средства. Идеята е да се формулират приложими управленски стратегии, отчитащи съвременните рискове, динамиката на средата и нуждата от устойчиви публични политики

Целта на изследването е да се създаде подходящ инструментариум за усъвършенстване защитата при кризи от невоенен характер и да се даде предложение за неговото организационно приложение.

Задачите, обектът, предметът са в съответствие с тази цел.

Защитаваната теза е, че прилагането на мултидисциплинарен подход основан на икономически и управленски техники, ще усъвършенства и координира цялостната защита при кризи от невоенен характер и може да бъде конкретна стъпка, която да осигури промяната в

основната концепция за преодоляване и противодействие на кризи от невоенен характер в Република България.

В използваната научна литература по дисертацията са включени 19 заглавия на кирилица и 81 на латиница. Използвани са и изследвания проведени в катедра „Национална и регионална сигурност“ на УНСС. Това ми дава основания да дам висока оценка за осведомеността на дисертанта по проблематиката, разглеждана в дисертационния труд.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд не само обогатява теоретичните постановки в областта на управлението при кризи, но и предлага практически ориентирани решения с висока степен на приложимост в българския и европейски контекст.

Изградената методика има потенциала да послужи като основа за национална политика за устойчиво и координирано реагиране при кризи от невоенен характер, включително чрез включване в процеси на институционална реформа, обучение и технологично обновление.

Представеният дисертационен труд отговаря изцяло на поставената цел - да се изследват възможностите за усъвършенстване на координацията между държавните и местните органи при кризи от невоенен характер чрез научно обоснована и практически приложима методика. На основата на системен, многокритериален и интердисциплинарен подход са разгледани съществуващите организационни, правни и функционални аспекти на системата за ранно предупреждение, оповестяване и управление на кризи, като са предложени конкретни мерки за тяхното подобрене.

Изследването анализира детайлно нормативната уредба, институционалната архитектура и техническото обезпечение на системата, като акцентира върху недостатъчната интеграция и необходимостта от въвеждане на ситуационни центрове с постоянен характер, дигитални платформи и стандартизирани процедури.

Разработената методика включва процесен модел на управление, оценка „разходи–ползи“, прилагане на географски информационни системи.

Тази Методика за усъвършенстване на координацията е особено навременна и подходяща, тъй като предвижда:

- стандартизиране и структуриране на плановете и ролите на участниците;
- използване на съвременни ГИС технологии за лесен и бърз достъп до информация;

- регулярни обучения и съвместни учения за изграждане на практически умения;
- ясна връзка между планирането и реалното изпълнение на мерките за защита.

Данните от анкетата подкрепят предложенията за по-нататъшното развитие на Единната спасителна система и за повишаване на капацитета на местните власти с оглед тяхната по-активна и ефективна роля в кризисни ситуации.

В същото време се подчертава значението на ясното структуриране на оперативните дейности и повишаването на взаимодействието между институциите.

На базата на направеното емпирично изследване и теоретичния анализ, може да се заключи, че предложената методика е в синхрон с актуалните потребности и нагласи на заинтересованите страни, което обуславя нейното практическо приложение в сферата на координацията при кризи от невоенен характер.

Получените данни очертават дефицити в комуникацията, подготовката и нормативната яснота, като същевременно демонстрират висока степен на подкрепа за интегриран и междуведомствен подход, включващ всички ключови институции.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приносите са научни и научно-приложни, като предложената методика е иновативна рамка, съвместима с европейските и международни стандарти, и дава практически насоки за изграждане на устойчива стратегия за управление на кризи в условия на нарастващи социални, климатични и геополитически предизвикателства.

Основните от тях могат да се обобщят като:

- Приложение на структуриран системен подход към процеса на ранно координиране и оповестяване при кризи от невоенен характер. Това се постига след анализ на съществуващи организационни структури за координация между държавната и общинската власт при кризи, в съпоставка с международни практики. На база на този анализ са предложени конкретни подобрения, насочени към модернизация на системата чрез внедряване на нови технически решения и управленски подходи.
- Направен е правен анализ за регулацията при кризи от невоенен характер. Направени са конкретни предложения за

усъвършенстване на законодателната база с цел по-ефективно функциониране на координационните механизми.

- Идентифицирани са добри международни практики за координация при кризи и са разгледани възможностите за тяхното адаптиране към българския контекст;

- Проведено е емпирично анкетно проучване сред представители на местната и държавната администрация и експерти в областта на сигурността. Резултатите служат като емпирична основа за верификация и усъвършенстване на предложената методика.

- Предложени са модели и етапи за модернизация на системата за координация между администрациите, както и методика за проследяване и оценка на ефективността от внедрените нововъведения. Разработената методика за многокритериален анализ, обединява икономически, управленски и пространствени подходи. Тя включва оценка на разходи и ползи, социално и екологично въздействие, както и прилагане на технологиите на географските информационни системи за планиране и прогнозиране.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По дисертационния труд са представени три самостоятелни доклада от конференции на английски език проведени в Рим, Хамбург и Бостън съответно, публикувани в международни издания с индексирани в специализираните бази от данни.

В тях са отразени основни моменти от изследването и резултатите от дисертационния труд.

Това само по-себе си е гаранция за разпространение на получените резултати в научната литература.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат е разработен съгласно изискванията и достатъчно пълно и точно отразява направените изследвания.

Структурата му отговаря на съдържанието на дисертацията като са отразени основните моменти и приносите от разработения труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Имам следните критични забележки:

- Там където се използват интернет сайтове трябва да се отрази кога са били прочетени(посетени), тъй като в момента може и да не съществуват.

- Представените на 181 и 185 страници фигури, следва да бъдат в български вариант (представени са в английската им версия).

Като цяло дисертационният труд е едно завършено научно изследване, което не само обогатява теоретичните постановки в областта на управлението при кризи, но и предлага практически ориентирани решения с висока степен на приложимост в българския и европейски контекст.

Изградената методика има потенциала да послужи като основа за национална политика за устойчиво и координирано реагиране при кризи от невоенен характер, включително чрез включване в процеси на институционална реформа, обучение и технологично обновление.

Като препоръка бих могъл да предложа да се продължи настойчиво работата по-приложение на резултатите за обучение в управлението на кризи от невоенен характер в рамките на УНСС на платформите, разработени по Националната научна програма за сигурност и отбрана, частта за управление при кризи от невоенен характер.

8. Заключение

Дисертационният труд отговаря на нормативните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, както и на Правилника за учебната дейност на Университета за национално и световно стопанство (част 3 „Доктор“).

Дисертационният труд има висока теоретико-методологична и научно-приложна стойност. Разработен е в съответствие с критериите и изискванията за докторски дисертации.

Богатият административен и управленски опит на кандидата е гаранция за възможността за приложение на получените резултати.

Давам своята положителна оценка за разработения дисертационен труд и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на **Тодор Христова Гунчев** образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление *3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление (отбрана и сигурност)“*.

10.06.2025 / София

Подпис:

Доц. д-р Георги Павлов

REVIEW

From: Associate Professor Doctor Georgi Pavlov Pavlov; professional field 3.8. Economics, Scientific specialty "Economics and Management"

Regarding: dissertation for awarding the educational and scientific degree "Doctor" in professional field 3.8. Economics, scientific specialty "Economics and Management (Defense and Security)" at the UNWE.

Reason for submitting the review: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation work according to Order No. 1498/22.05.2025, of the Vice-Rector for Research of the UNWE.

Author of the dissertation: Todor Hristov Gunchev

Topic of the dissertation: "Organization of state and local government bodies in non-military crises"

1. Information about the dissertation candidate

The dissertation candidate studied under the doctoral program at the Department of "National and Regional Security"/Faculty of "Infrastructure Economics" of the UNWE in the scientific specialty "Economics and Management (Defense and Security)" according to the Order of the Rector of the UNWE No. 1549/10.07.2020. The training was carried out in a free form during the period 30.06.2020. 30.06.2023. The defense must be held by 30.06.2025.

The dissertation candidate completed his secondary education at the "Konstantin Velichkov" Mathematics High School in Pazardzhik in 1993. and a bachelor's degree in "Marketing and Management" at the University of National and World Economy in 2002.

He has also completed two master's degrees at: the University of National and World Economy in "Economics and Defense and Security" in 2010 and the University of Mining and Geology in "Industrial Management" in 2020.

Public activity and positions held:

- From 2017 to present: Chairman and member of the committee in the Financial Supervisory Committee of the European Accreditation Organization;
- From 2019 to present: Chairman of the Financial Supervisory Committee of the International Accreditation Forum;
- From 2019 – 2023: Member of the Financial Audit Committee of the International Laboratory Accreditation Organization (ILAC);
- September 2017 – September 2020: Chairman of the Public Council of the Central Election Commission,
- September 2020 – present: Member of the Public Council with voting rights.
- October 2001 – July 2024: Member of the Board, Chairman, Honorary Chairman of the Federation of Independent Student Societies
- July 2005 – September 2007, September 2007 – July 2013: Deputy Chairman of the Executive Bureau, Auditor of the organization: European Democratic Students
- July 1999 – 2007: Member of the Academic Council of the UNWE
- September 1997 – October 2006: Secretary General, Chairman of the Student Council, Honorary Chairman of the UNWE

Work experience and management experience:

- March 1999 – December 2003: Youth Activities Expert, Sofia Municipal Council
- September 2001, observer at the Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE);
- January 2004 – December 2005: Member of the Board of Directors of the Sofia City Public Transport Company
- January 2005 – June 2009: Manager of the Municipal Company for Real Estate and Market Centers;
- March 2009 – March 2010: Chief Specialist for International Activities, European Programs and Projects at the Sofia District Administration;
- October 2010 – November 2012: Director of the Post-Privatization Control Directorate at the Agency for Privatization and Post-Privatization Control;
- October 2013 – February 2015: Chief Secretary of the Sofia City District Administration;

- March 2015 – April 2015: Inspector at the Ministry of Youth and Sports;
- April 2015 – October 2019: Director of Administrative, Legal, Financial and Business Services at the Executive Agency “Bulgarian Accreditation Service”;
- June 2020 – September 2021: Member of the Board of Directors as an expert at the Financial Factoring Company “BBR Factoring AD”;
- October 2019 – July 2024: Acting Secretary General, Lead Evaluator of Control and Verification Bodies at the Executive Agency “Bulgarian Accreditation Service”;
- July 2024 – present: Member of the Board of Directors at Automagistrali EAD;
- July 2024 – present: Director of Administrative, Legal and Financial Services and Lead Evaluator of Control and Verification Bodies at the Executive Agency “Bulgarian Accreditation Service”.

Todor Gunchev has successfully completed his individual training plan and has been discharged with the right to defense by Order of the Rector of the UNWE No. 1730/04.07.2023.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation work has a volume of 225 pages, of which 212 pages are main text, distributed as follows: Introduction – 4 pages; Exposition in three chapters – 196 pages; Conclusion – 12 pages.

In terms of structure, it also includes a list of abbreviations – 1 page, a list of figures – 2 pages (34 figures), a list of tables – 1 page (16 tables), a list of publications on the dissertation work – 1 page, a list of literature used – 3 pages (100 sources, 19 of them in Bulgarian).

The relevance of the topic is related to the need to rethink and improve approaches to the management of non-military crises through integration into a single system of scientific, technological and organizational means. The idea is to formulate applicable management strategies that take into account contemporary risks, environmental dynamics and the need for sustainable public policies

The aim of the study is to create an appropriate toolkit for improving protection in non-military crises and to provide a proposal for its organizational

application.

The tasks, the object, the subject are in accordance with this aim.

The defended thesis is that the application of a multidisciplinary approach based on economic and management techniques will improve and coordinate the overall protection in non-military crises and can be a concrete step that will ensure a change in the basic concept for overcoming and countering non-military crises in the Republic of Bulgaria.

The scientific literature used in the dissertation includes 19 titles in Cyrillic and 81 in Latin. Research conducted at the Department of National and Regional Security of the UNWE was also used. This gives me grounds to give a high assessment of the dissertation's awareness of the issues considered in the dissertation.

3. Assessment of the obtained scientific and scientific-applied results

The dissertation not only enriches the theoretical statements in the field of crisis management, but also offers practically oriented solutions with a high degree of applicability in the Bulgarian and European context.

The developed methodology has the potential to serve as a basis for a national policy for sustainable and coordinated response to crises of a non-military nature, including through inclusion in processes of institutional reform, training and technological renewal.

The presented dissertation fully meets the set goal - to explore the possibilities for improving coordination between state and local authorities in crises of a non-military nature through scientifically based and practically applicable methodology. Based on a systematic, multi-criteria and interdisciplinary approach, the existing organizational, legal and functional aspects of the early warning, notification and crisis management system are examined, and specific measures for their improvement are proposed.

The study analyzes in detail the regulatory framework, institutional architecture and technical support of the system, emphasizing the insufficient integration and the need to introduce permanent situation centers, digital platforms and standardized procedures.

The developed methodology includes a process management model, cost-benefit assessment, application of geographic information systems.

This Methodology for improving coordination is particularly timely and

appropriate, as it provides for:

- standardization and structuring of plans and roles of participants;
- use of modern GIS technologies for easy and quick access to information;
- regular training and joint exercises to build practical skills;
- a clear connection between planning and actual implementation of protection measures.

The survey data support the proposals for the further development of the Unified Rescue System and for increasing the capacity of local authorities with a view to their more active and effective role in crisis situations.

At the same time, the importance of a clear structuring of operational activities and increasing the interaction between institutions is emphasized.

Based on the empirical research and theoretical analysis, it can be concluded that the proposed methodology is in line with the current needs and attitudes of stakeholders, which determines its practical application in the field of coordination in non-military crises.

The data obtained outline deficits in communication, preparation and regulatory clarity, while demonstrating a high degree of support for an integrated and interdepartmental approach, including all key institutions.

4. Assessment of scientific and applied scientific contributions

The contributions are scientific and applied scientific, as the proposed methodology is an innovative framework, compatible with European and international standards, and provides practical guidelines for building a sustainable crisis management strategy in conditions of growing social, climatic and geopolitical challenges.

The main ones can be summarized as:

- Application of a structured systemic approach to the process of early coordination and notification in non-military crises. This is achieved after an analysis of existing organizational structures for coordination between state and municipal authorities in crises, in comparison with international practices. Based on this analysis, specific improvements have been proposed, aimed at modernizing the system by implementing new technical solutions and management approaches.

- A legal analysis has been made for the regulation of non-military crises. Specific proposals have been made for improving the legislative base in order

to more effectively operate the coordination mechanisms.

- Good international practices for crisis coordination have been identified and the possibilities for their adaptation to the Bulgarian context have been considered;

- An empirical survey has been conducted among representatives of the local and state administration and experts in the field of security. The results serve as an empirical basis for verification and improvement of the proposed methodology.

- Models and stages for modernization of the coordination system between administrations have been proposed, as well as a methodology for tracking and assessing the effectiveness of the implemented innovations. The developed methodology for multi-criteria analysis combines economic, managerial and spatial approaches. It includes an assessment of costs and benefits, social and environmental impact, as well as the application of geographic information systems technologies for planning and forecasting.

5. Evaluation of publications on the dissertation

Three independent reports from conferences in English held in Rome, Hamburg and Boston respectively, published in international publications and indexed in specialized databases, have been presented on the dissertation work.

They reflect the main points of the research and the results of the dissertation work.

This alone is a guarantee for the dissemination of the obtained results in the scientific literature.

6. Evaluation of the abstract

The presented abstract has been developed in accordance with the requirements and sufficiently fully and accurately reflects the research carried out.

Its structure corresponds to the content of the dissertation, reflecting the main points and contributions of the developed work.

7. Critical notes, recommendations and questions

I have the following critical remarks:

- Where internet sites are used, it should be noted when they were read (visited), as they may not exist at the moment.

- The figures presented on pages 181 and 185 should be in Bulgarian (they are presented in their English version).

Overall, the dissertation work is a completed scientific study that not only enriches the theoretical statements in the field of crisis management, but also offers practically oriented solutions with a high degree of applicability in the Bulgarian and European context.

The developed methodology has the potential to serve as a basis for a national policy for sustainable and coordinated response to non-military crises, including through inclusion in processes of institutional reform, training and technological renewal.

As a recommendation, I could suggest continuing the work on the application of the results of training in non-military crisis management within the UNWE of the platforms developed under the National Scientific Program for Security and Defense, the part for non-military crisis management.

8. Conclusion

The dissertation meets the regulatory requirements of the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation, as well as the Regulations for the Educational Activity of the University of National and World Economy (Part 3 "Doctor").

The dissertation has a high theoretical-methodological and scientific-applied value. It has been developed in accordance with the criteria and requirements for doctoral dissertations.

The candidate's rich administrative and managerial experience is a guarantee for the possibility of applying the obtained results.

I give my positive assessment of the developed dissertation work and propose to the esteemed scientific jury to award Todor Hristov Gunchev the educational and scientific degree "Doctor" in the professional field 3.8 Economics, scientific specialty "Economics and Management (Defense and Security)".

10.06.2025 / Sofia

Signature:
Assoc. Prof. Dr. Georgi Pavlov